

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه اصفهان

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

گروه تاریخ

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته تاریخ ایران دوره اسلامی

نظام آموزشی در دوره تیموریان (۹۱۲ - ۸۰۷ هـ.ق)

استاد راهنما:

دکتر ابوالحسن فیاض انوش

استاد مشاور:

دکتر فریدون الله یاری

پژوهشگر:

معصومه گودرزی

دی ماه ۱۳۹۰

کلیه حقوق مادی مترتب بر نتایج مطالعات، ابتکارات و

نوآوری های ناشی از تحقیق موضوع این پایان نامه

متعلق به دانشگاه اصفهان است.

دانشگاه اصفهان

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

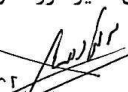
گروه تاریخ

پایان نامه ی کارشناسی ارشد رشته ی تاریخ گرایش ایران اسلامی

تحت عنوان

نظام آموزشی در دوره تیموریان (۹۱۲-۸۰۷ هـ.ق)

در تاریخ ۹۰/۱۰/۲۷ توسط هیأت داوران زیر بررسی و با درجه... عالی... به تصویب نهایی رسید.

امضا	با مرتبه ی علمی استادیار	دکتر ابوالحسن فیاض انوش	۱- استاد راهنمای پایان نامه
امضا	با مرتبه ی علمی دانشیار	دکتر فریدون اله یاری	۲- استاد مشاور پایان نامه
امضا	با مرتبه ی علمی استاد	دکتر حسین میر جعفری	۳- استاد داور داخل گروه
امضا | با مرتبه ی علمی استادیار | دکتر فریناز هوشیار | ۴- استاد داور خارج از گروه |
- امضای مدیر گروه تاریخ
-
- ۶۲

قدردانی:

سپاس خداوند بخشنده و مهربان را که در همه مراحل و مقاطع زندگی، نعمت ها و الطاف خود را مشمول حال من نمود. در هکذر تحصیل علم، بسیاری از عزیزان و سروران بار اهنایی ها و توصیه های خود مرا مورد عنایت قرار دادند لازم می دانم از همه ی آنها شکر و قدردانی نمایم. ابتدا از استاد کرامت قدرم جناب آقای دکتر ابوالحسن فیاض انوش که در تهیه و تدوین این پایان نامه راهنمایی مرابه عمده داشتند و زحمات فراوانی متحمل شدند شکر و قدردانی می نمایم. همچنین از استاد بزرگوارم جناب آقای دکتر فریدون الهیاری که بزرگوارانه مشاوره مرابه عمده داشتند پاسکزارم و برای این عزیزان آرزوی سلامتی، سربلندی و موفقیت دارم. همچنین بر خود لازم می دانم از تمامی، اساتید فاضل و کرامت قدر کرده تاریخ دانشگاه اصفهان که تمامی اندوخته هایم را بدیون زحمات این بزرگواران می باشم پاسکزاری نمایم.

سپاس خداوند بزرگ را که برای هدایت بندگان خود، به قلم، تنها ابزار رشد و تعالی انسان، قسم یاد کرد.

تقدیم به روح بلند پدر، برادر و خواهرم

تقدیم به مادرم: اسطوره مهر، محبت و سکینایی

وجود مقدسی که ناتوان شد تا من به دانایی و توانایی رسم

تقدیم به همسر مهربانم که در تمامی مراحل تحصیل، همواره مشوق و همراه من بوده است

تقدیم به دخترانم، فرشتگان زندگی ام:

دلارام و رعنا

تقدیم به آنان که به من رسم انسان بودن و انسان گونه زیستن را آموختند.

چکیده

آموزش از روزگار قدیم تا به امروز که به صورت نظامی پیچیده در آمده متناسب با درجه تمدن، نوع حکومت و مقتضیات سیاسی اجتماعی و مذهبی در هر دوره ای تغییر و تحول یافته است. یکی از این ادوار دوران زمامداری جانشینان تیمور (۹۱۲-۸۰۷ق) است. در این دوره نهاد آموزش جایگاه ویژه ای یافت و سلاطین، شاهزادگان، امرا، خواتین و عالمان هر کدام به سهم خود در رشد این نهاد اهتمام نمودند. با وجود آرامش نسبی، ثبات سیاسی و امنیتی که در پی مرگ تیمور در قلمرو شاهرخ، جانشین وی به وجود آمد وضعیت معیشت مردم نیز بهبود یافت و زمینه ای مناسب برای حرکتی علمی و فرهنگی آماده شد. از این رو هرات، پایتخت شاهرخ مرکز تجمع اهل علم و ادب گردید و مدارس، کتابخانه ها و محافل آموزشی فراوانی به همّت سلاطین، دوستان علم و نهاد دینی وقف در نقاط مختلف احداث گشت.

سلاطین تیموری از یک سو با فراهم ساختن امکانات آموزشی و تسهیلات لازم در جهت رفاه حال اساتید و طلاب علم و همچنین ارتقاء سطح آموزش گام بر می داشتند و از سوی دیگر مشروعیت حکومت را دنبال می کردند. از بارزترین خصیصه های حکومت تیموری علاقه وافر برخی از این سلاطین به رشد علم، ادب و ساخت مراکز آموزشی است. کثرت احداث این نهادهای آموزشی به حدی بوده که جامی مدعی است در هیچ دوره ای از ادوار تاریخ ایران زمین به این اندازه مدرسه ساخته نشده است. از مهمترین یافته های این پژوهش نقش سلاطین، شاهزادگان و وزرای تیموری در احداث مدارس، کثرت نهادهای آموزشی، نقش و کارکرد کتابخانه ها در استتساخ بیشتر کتاب، پیروی نهادهای آموزشی از یک نظام آموزشی مدون، رونق تصوف و تأثیر آن بر نظام آموزشی، نقش نهاد دینی وقف در گسترش نهادهای آموزشی و تأثیر مشایخ نقشبندیه بر سیاست آموزشی سلاطین تیموری است.

در پژوهش حاضر نگارنده به روش توصیفی و تحلیلی و با استناد به منابع کتابخانه ای، نظام آموزشی دوره تیموری را مورد بررسی و تحلیل قرار می دهد.

کلید واژه ها: نظام آموزشی، تیموریان، هرات، سمرقند، نقشبندیه.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
کوتاه نوشت ها.....	ط
دیباچه.....	ی
پیشگفتار.....	ک

فصل اول: کلیات

۱-۱- تبیین مسأله پژوهشی و اهمیت آن	۱
۲-۱- اهداف تحقیق.....	۲
۳-۱- فرضیات و پرسش ها.....	۳
۴-۱- پیشینه تحقیق.....	۴
۵-۱- روش تحقیق و مراحل آن.....	۴
۶-۱- معرفی و ارزیابی منابع گزیده.....	۵
۱-۶-۱- تواریخ عمومی	۵
۱-۶-۱-۱- روضه الصفا فی سیرت الانبیاء و الملوک و الخلفا	۵
۱-۶-۱-۲- حبیب السیر فی اخبار افراد بشر.....	۶
۱-۶-۱-۳- مجمل فصیحی	۷
۱-۶-۱-۲- تواریخ سلسله ای	۸
۱-۶-۱-۲-۱- بدایع الوقایع.....	۸

- ۱-۶-۲-ظفرنامه ۹
- ۱-۶-۳-تواریخ محلی ۱۰
- ۱-۶-۳-۱-روضات الجنات فی اوصاف مدینه هرات ۱۰
- ۱-۶-۴-سفرنامه ها ۱۱
- ۱-۶-۵-تذکره ها ۱۲
- ۱-۶-۵-۱-تذکره مجالس النفائس ۱۲
- ۱-۶-۵-۲-تذکره دولتشاه سمرقندی ۱۳
- ۱-۶-۵-۳-سلسله العارفين و تذکره الصديقين ۱۳
- ۱-۶-۵-۴-احوال و سخنان خواجه عبيدالله احرار ۱۴
- ۱-۶-۶-۱-نامه ها و منشآت ۱۵
- ۱-۶-۶-۱-منشأ الانشاء ۱۵
- ۱-۶-۶-۲-منشآت جامی ۱۶
- ۱-۶-۶-۳-رياض الانشاء ۱۶
- ۱-۷-منابع تحقیقاتی ۱۷

فصل دوم:

مروری بر پیشینه آموزش و پرورش در ایران قبل از دوره تیموری

- ۱-۲-تاریخچه آموزش و پرورش در ایران باستان ۱۹

عنوان

صفحه

- ۲-۱-۱-۱- شاخصه های آموزش و پرورش در دوره باستان ۲۰
- ۲-۱-۲- محتوای آموزشی در دوره هخامنشی ۲۱
- ۲-۱-۳- مراکز علمی دوره باستان ۲۲
- ۲-۲- تربیت و تعلیم در دوره ساسانیان ۲۳
- ۲-۲-۱- متون دوره ساسانی ۲۵
- ۲-۳- جندی شاپور ۲۵
- ۲-۳-۱- علل شهرت جندی شاپور ۲۵
- ۲-۴- تحولات اجتماعی و فرهنگی از آغاز اسلام ۲۷
- ۲-۴-۱- محافل تدریس ۲۸
- ۲-۴-۲- وضعیت آموزش در دوره عباسیان در قرن دوم ۲۹
- ۲-۴-۳- پشتوانه های مالی آموزشی ۳۱
- ۲-۵- حکومت های متقارن ایرانی و مسأله آموزش ۳۱
- ۲-۵-۱- سلجوقیان ۳۳
- ۲-۵-۱-۱- نگرش دولتمردان دوره سلجوقی به تعلیم و تربیت ۳۳
- ۲-۵-۲- خواجه نظام الملک و مدارس نظامیه ۳۳
- ۲-۵-۳- انگیزه تاسیس مدارس در دوره سلجوقی ۳۴
- ۲-۵-۴- ویژگی های نظامیه ها ۳۴
- ۲-۵-۵- آزمون ورودی مدارس نظامیه در قرن پنجم ۳۵

عنوان

صفحه

- ۲-۵-۶- تفویض تدریس و تولید مدارس نظامیه ۳۵
- ۲-۵-۷- القاب و عناوین علمی آموزشی در دوره سلجوقی ۳۶
- ۲-۵-۸- رحله یا مسافرت های علمی ۳۷
- ۲-۶- نهضت احداث مدارس و رقابت های مذهبی سیاسی در دوره سلجوقی ۳۸
- ۲-۷- هجوم و استیلای مغول و پیامدهای آن در ایران ۳۹
- ۲-۷-۱- آموزش همگانی ۴۰
- ۲-۸- تاسیسات ربع رشیدی ۴۳
- ۲-۸-۱- مقاطع تحصیلی دوره ایلخانان ۴۵

فصل سوم: بررسی وضعیت نظام آموزشی دوره تیموری

- ۳-۱- پیشینه رویکرد تیموریان به فرهنگ ۴۷
- ۳-۱-۱- رابطه تیمور با فضلا و دانشمندان ۴۸
- ۳-۱-۲- اوضاع اجتماعی و فرهنگی دوره جانشینان تیمور ۵۰
- ۳-۱-۳- رویکرد شاهزادگان تیموری نسبت به علم و دانش ۵۱
- ۳-۱-۴- رویکرد الغ بیگ نسبت به علما ۵۴
- ۳-۱-۵- وضعیت علمی دربار الغ بیگ ۵۵
- ۳-۱-۶- حمایت امیر علیشیر نوایی از فرهنگ و دانش ۵۹
- ۳-۲- تقسیم بندی علوم در نظام آموزشی ۶۰

عنوان

صفحه

- ۳-۲-۱- دروس آموزشی در دوره تیموریان ۶۲
- ۳-۲-۲- مناسبات استاد و شاگردی ۶۵
- ۳-۲-۳- القاب و عناوین علمی و آموزشی در دوره تیموریان ۶۶
- ۳-۲-۴- تأثیر سفر در رونق فضای علمی ۶۸
- ۳-۲-۵- گزینش استاد و نظام آموزشی ۷۱
- ۳-۲-۶- موقوفات و نظام آموزشی ۷۳
- ۳-۲-۷- مجادلات و رقابت ها در نظام آموزشی ۷۶
- ۳-۳- تصوف و نظام آموزشی ۷۸
- ۳-۳-۱- علل ظهور افکار عرفانی و تاسیس خانقاهها ۷۸
- ۳-۳-۲- رشد تصوف ۷۹
- ۳-۳-۳- تصوف در دوره تیموریان ۸۰
- ۳-۴- مراکز تصوف به عنوان نهاد های آموزشی ۸۰
- ۳-۴-۱- زاویه و رباط ۸۱
- ۳-۴-۲- رابطه مراد و مریدی و تاثیر آن بر روند آموزش ۸۲
- ۳-۴-۳- طریقت نقشبندیه و تاثیر آن بر نظام آموزش ۸۳

فصل چهارم: نهضت توسعه نهادهای آموزشی

- ۴-۱- معرفی مدارس و پایگاه های معتبر آموزشی در دوره تیموری ۸۷

عنوان

صفحه

- ۱-۱-۴- نقش خواتین و امرای حکومتی در پیشبرد نظام آموزشی ۸۹
- ۲-۴- معرفی اجمالی گزیده ای از مدارس معتبر و مشهور دوره تیموری ۹۱
- ۱-۲-۴- مقرری اساتید و شاگردان ۹۸
- ۳-۴- وضعیت علمی مدارس دوره تیموری ۹۹
- ۱-۳-۴- روش اداره مدارس در دوره تیموری ۱۰۱
- ۱-۱-۳-۴- رابطه محتسبان و نظام آموزشی ۱۰۵
- ۴-۴- پیشینه آموزش در مساجد ۱۰۵
- ۱-۴-۴- مساجد به عنوان اولین محافل علمی ۱۰۶
- ۲-۴-۴- نقش مساجد در نظام آموزشی دوره تیموری ۱۰۷
- ۵-۴- وضعیت کتابخانه ها در دوره تیموری ۱۰۸
- ۱-۵-۴- انواع کتابخانه ها در دوره تیموری ۱۰۹
- ۲-۵-۴- معرفی اجمالی گزیده ای از کتابخانه های دوره تیموری ۱۱۱

فصل پنجم: مشاهیر رجال و شخصیت های برجسته نظام آموزشی دوره تیموری

- ۱-۵- سعدالدین تفتازانی و نظام آموزشی دوره تیموری ۱۱۴
- ۱-۱-۵- تألیفات تفتازانی ۱۱۵
- ۲-۵- سید شریف جرجانی (تأثیرگذارترین شخصیت بر نظام آموزشی قرن نهم) ۱۱۷
- ۱-۲-۵- آثار سید شریف جرجانی ۱۱۸

عنوان

صفحه

- ۳-۵- نقش الغ بیگ در پیشبرد نظام آموزشی..... ۱۱۹
- ۴-۵- پیوند سلطان حسین بایقرا با دانش و فرهنگ..... ۱۲۲
- ۱-۴-۵- آثار علمی و ادبی سلطان حسین بایقرا..... ۱۲۲
- ۲-۴-۵- اقدامات سلطان حسین بایقرا در پیشبرد نظام آموزشی..... ۱۲۳
- ۵-۵- نورالدین عبدالرحمان جامی و نظام آموزشی..... ۱۲۴
- ۱-۵-۵- اساتید جامی..... ۱۲۵
- ۲-۵-۵- جامی و طریقت نقشبندیه..... ۱۲۵
- ۳-۵-۵- تأثیر آثار علمی، فرهنگی و ادبی جامی در پیشبرد نظام آموزشی..... ۱۲۷
- ۴-۵-۵- رابطه جامی با حاکمان وقت..... ۱۳۰
- ۶-۵- خواجه عیدالله احرار و نظام آموزشی..... ۱۳۲
- ۱-۶-۵- جایگاه علمی و آثار عیدالله احرار..... ۱۳۳
- ۲-۶-۵- بناهای منسوب به عیدالله احرار..... ۱۳۵
- ۳-۶-۵- احرار و طریقت نقشبندیه..... ۱۳۵
- ۴-۶-۵- نقش سیاسی احرار و ارادت پادشاهان و امیران به او..... ۱۳۶
- ۷-۵- جلال الدین دوانی و نظام آموزشی دوره تیموری..... ۱۳۸
- ۱-۷-۵- بازتاب سفرهای جلال الدین دوانی در پیشبرد آموزش..... ۱۳۹
- ۲-۷-۵- اساتید و مشایخ جلال الدین دوانی..... ۱۴۱
- ۳-۷-۵- شاگردان جلال الدین دوانی..... ۱۴۱

صفحه	عنوان
۱۴۲	۵-۷-۴ آثار جلال الدین دوانی
۱۴۴	نتیجه گیری
۱۴۸	پی نوشت ها
۱۵۴	فهرست منابع و مآخذ

کوتاه نوشت ها:

بی تا: بدون تاریخ چاپ

بی جا: بدون جای چاپ

ج: جلد

ر.ک: رجوع کنید

صص: صفحات

(ص): صفحه

(ع): علیه السلام

ق: قمری

م: میلادی

ه: هجری

دیباچه

این حقیقت که پروردگار عالم در اولین خطاب خود به بشر از خواندن، یاد دادن دانش و قلم یاد می کند به وضوح بیانگر ساحت مقدس و منزلت خطیر تعلیم و تربیت در دین اسلام است. هدف قرآن در ترغیب مومنان به کسب علم، نیل به معرفت حق است و در این سیر، تزکیه روح و سکینه خاطر را نیز نوید می دهد و آنان را به فراگیری دانش فرا می خواند.

صبغه تعلیم و تربیتی دین اسلام در سراسر کتاب آسمانی آن قرآن کریم، مشهود است و جایگاه رفیع علم و دانش در اسلام از همان نخستین آیاتی که بر پیامبر (ص) نازل گردیده، به چشم می خورد.

اقرا بسم ربك الذی خلق ، خلق الانسان من علق . اقرا وربك الاكرم . الذی علم بالقلم . علم الانسان ما لم يعلم (سوره علق آیات ۵-۱)

قرآن مجید به کرار، کرامت دانش و علم و اهمیت یادگیری را یادآوری می کند و از آنجا که تعلیم و تعلم در اعتقادات اسلامی منشا تنویر تفکر و تزکیه قلب است برابر عبادت قلمداد می شود .

ذکر این دو آیه از آیات قرآن کریم در مورد کرامت دانش، شاهدی بر این ادعاست .

قل رب زدنی علما (سوره طاه، آیه ۱۱۴)

قل هل یتوی الذین یعلمون و الذین لا یعلمون (سوره زمر، آیه ۹)

بر همین اساس می توان گفت تعلیم و تربیت یگانه راه نجات و ترقی جوامع بوده و جهل و بی سوادی بزرگترین درد اجتماعی ملت هاست و هر گونه تلاش اصلاحی بدون تعلیم و آموزش عمومی بی ثمر بوده و تنها برای آلام درد ملت ها تسکینی موقت خواهد بود.

پیشگفتار

فرهنگ و تمدن هر قوم و ملتی ریشه در گذشته آن دارد. بطوری که با روشن کردن زوایای پنهان تاریخ هر ملتی می توان راهی فراسوی آینده گشود. مهمترین و تأثیرگذارترین حوزه اجتماعی در تاریخ، فرهنگ و تمدن اقوام مختلف، آموزش و نهادهای آموزشی و فرهنگی می باشد. این پژوهش با عنایت به همین اهمیت صورت گرفته و به تبیین و تحلیل تحولات انجام شده در عرصه نظام آموزشی دوره تیموری می پردازد.

تیموریان خاندان حکومتگری بودند که نزدیک به یک قرن و نیم بر فلات ایران و ماوراءالنهر فرمانروایی کردند. گرچه قلمرو آنان دائماً یکسان نبود، بدون تردید در عرصه تاریخ ایران و جهان دوره ای پرالتهاب و همراه با آشوب ها و آشفستگی ها بوده است، اما این دوران از جهات مسائل فرهنگی، سیاسی و اجتماعی نیز قابل بررسی و تعمق می باشد. پژوهش حاضر به بررسی وضعیت نظام آموزشی در دوره تیموریان در بین سال های ۸۰۷.ق تا ۹۱۲.ق پرداخته است. این پژوهش در ۵ فصل وضعیت نظام آموزشی و نهادهای وابسته به آن را مورد بررسی و تحلیل قرار داده است. فصل اول متناسب با موضوع به کلیاتی مربوط به مسئله پژوهش و اهمیت آن، همچنین مطرح کردن فرضیات و پرسش هایی درباره تأثیر سلاطین تیموری و مشایخ نقشبندیه بر روند آموزش می پردازد. سپس تعدادی از مهمترین منابع مورد استفاده در این پژوهش مورد نقد و ارزیابی قرار گرفته است.

فصل دوم این پژوهش مروری است بر پیشینه آموزش و پرورش ایران قبل از دوره تیموری، شاید در این فصل کمی سخن به درازا کشیده شده باشد ولی سعی بر آن بوده که تا حد امکان اختصار در نوشتن رعایت شود، اما به جهت این که درک مطلوب از وضعیت نظام آموزشی دوره تیموری وابسته به شناختی ولو اجمالی از گذشته وضعیت آموزش از این سرزمین است، پرداختن به این پیشینه ضروری می نموده است. در فصل سوم که مهمترین بخش این پژوهش می باشد به رویکرد سلاطین تیموری نسبت به علم و دانش و رابطه آنان با فضلا و دانشمندان، پشتوانه های مالی نهادهای آموزشی و همچنین تأثیر مشایخ نقشبندیه بر نظام آموزشی پرداخته شده است. معرفی اجمالی گزیده ای از مدارس و نهادهای معتبر آموزشی و روند احداث این مراکز در دوره تیموری و همچنین نقش خواتین و امرای حکومتی در پیشبرد نظام آموزشی و اداره این مراکز در فصل چهارم این پژوهش مورد بررسی قرار گرفته است. بخش پایانی این پژوهش یعنی فصل پنجم به معرفی برجسته ترین مشاهیر علمی در نظام آموزشی دوره تیموری و تأثیر آنان بر نظام آموزش اختصاص دارد. امید است، پژوهش حاضر گامی در طریق روشن ساختن گوشه های مبهم نظام آموزشی در دوره تیموریان برداشته باشد.

فصل اول

کلیات

۱-۱- تبیین مسأله پژوهشی و اهمیت آن

از شاخصه های بارز فرهنگ و تمدن هر دوره و دوره تاریخی، نهاد آموزش و توجه به امر تعلیم، تربیت و پرورش صاحبان ذوق و اندیشه در عرصه علم، ادب و هنر است. به گونه ای که این امر با اوضاع سیاسی و اجتماعی اقتصادی سرزمین ها رابطه ای ناگسستنی دارد. نکته حائز اهمیت در هنگام بررسی رویدادها و حوادث مشرق زمین این است که اکثر طالبان علم و دانش درصدد بوده اند با ایجاد بنیادهای علمی و پژوهشی در جهت رفع عقب ماندگی سرزمین خود نقش ایفا کنند و این مهم در تاریخ ایران زمین نیز همواره مشهود است. نظام آموزشی ایران از دوره سلاجقه تا دوره تیموریان به شدت تحت تأثیر حاکمان سیاسی قرار داشت. با نگاهی سطحی به این دوره، این تردید به ذهن متبادر می شود که دوره تیموری به واسطه وفور جنگ ها، محاربات داخلی و خارجی، کثرت قتل و غارت و فقدان امنیت کافی از حیث آثار علمی و ادبی بسیار بی مایه و فقیر بوده باشد، اما واقعیت چیز دیگری است. در واقع این دوره نه تنها از وجود دانشمندان، فضلا و شعرا خالی نبوده، بلکه گستره دانش و ادب در این دوران از رونق قابل توجهی برخوردار بوده است و می توان این دوره را یکی از ادوار فرهنگی تاریخ ایران به شمار آورد. علل رونق و شکوفایی این دوره را باید در گرایش های مذهبی، حمایت و تجلیل پادشاهان و امیران تیموری از علم، عالمان و طالبان دانش جستجو کرد. علایق تیمور و جانشینان او در

حوزه مسائل فرهنگی را می توان از عوامل مهم و قابل توجه دانست، زیرا به جهت سرشت فرهنگی برخی از این زمامداران، حکومت تیموری در پیشبرد و ترویج جنبه های گوناگون فرهنگ، ادب و هنر بسیار کوشید و بر اثر این تلاش ها در هرات محیطی فراهم شد که هنرمندان، ادیبان و عالمان بسیاری از اطراف و اکناف به این شهر مهاجرت نمودند. در واقع حکومت تیموری زمینه ای ایجاد کرد تا هرات به کانون علم، ادب و هنر تبدیل شود. بر همین اساس این پژوهش درصدد بررسی متون تاریخی، مقایسه نظام آموزشی دوره تیموری با ادوار قبلی و پرداختن به دستاوردها و آثار علمی و فرهنگی دانشمندان این روزگار و همچنین چگونگی کارکرد ساختار مدارس و نهادهای آموزشی دوره تیموری می باشد.

۱-۲- اهداف تحقیق:

الف) هدف اصلی:

- بررسی و ارزیابی ساختار نظام آموزشی در دوره تیموریان.

ب) اهداف فرعی:

- شناخت و بررسی روش های آموزش و عناوین دروس در دوره تیموریان.

- تبیین نظام استاد-شاگردی در دوره تیموریان.

- بررسی زمینه های شکل گیری حوزه های آموزشی از حیث اجتماعی، اقتصادی و مالی در دوره تیموریان.

- نقش حکومت و دیوانسالاران در شکل گیری مدارس و رشد نظام آموزشی دوره تیموریان.